

O RETROSPECTIVĂ A REALIZĂRIILOR CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE FORESTIERE ÎN CONTEXTUL JUBILEULUI ASAS

IOAN SECELEANU OVIDIU BADEA ECATERINA APOSTOL

*SIMPOZIONUL "JUBILEUL ASAS ȘI 92 DE ANI DE CERCETARE AGRICOLĂ
INSTITUȚIONALIZATĂ ÎN ROMÂNIA,"*

AULA MAGNA ASAS, 3 OCTOMBRIE 2019

*"Pădurile sunt înaintea de toate,
liniștea pământului, scutul agriculturii și
garanția bunei întocmiri a vremii
și, ca atare, unul din temelurile existenței
poporului român"*

Marin Drăcea (19442)

Personalități de prim rang ale intelectualității române din secolul al XIX-lea, prin clarviziunea și atașamentul lor față de valoarea inestimabilă a patrimoniului natural al țării, au fost primele care au militat pentru cunoașterea științifică a pădurilor și formarea unei silviculturi naționale .

S-a conturat, astfel, conceptul potrivit căruia:

pădurile țării au nevoie de

o *gospodărire adecvată*, bazată pe cunoștințe științifice, și de

un *corp silvic profesionist* care să contribuie la

formarea în țara noastră a unei silviculturi cu specific național raportată la particularitățile solului, climei, speciilor ce populează pădurile și la starea economică a țării

Ideea de cercetare forestieră în România, de creare a unei științe silvice autohtone este tot atît de veche ca și Academia Română (a doua jumătate a secolului al XIX-lea).

Fără aportul direct al acestui înalt for de știință și cultură, al țării, instituționalizarea cercetării științifice silvice și dezvoltarea ei ulterioară nu s-ar fi putut realiza la data și nivelul calitativ atins.

Printre cele mai importante preocupări științifice din perioada premergătoare instituționalizării cercetării științifice silvice se înscriu cele referitoare la experimentarea culturii speciilor forestiere exotice.

Dintre lucrările cu caracter științific, elaborate în această perioadă, menționăm: "Cestiunea împăduririlor artificiale în România" și "Harta împăduririi Bărăganului,, Russescu (1906); primele "Tabele de cubaj pentru unele specii forestiere" Droc (1912); "Zonele de vegetație lemnoasă din România" Enculescu (1924); "Cercetări complexe asupra salcâmului,, Drăcea (1926), precum și numeroase articole publicate în "Revista Pădurilor" cea mai veche revistă tehnică din România.

Un prim pas în direcția instituționalizării cercetării științifice în domeniul silviculturii a fost făcut prin înființarea **Oficiului de Studii în cadrul Casei Autonome a Pădurilor Statului (CAPS), entitate care asigura, la acea vreme, administrarea pădurilor proprietate publică a statului.**

Recunoașterea necesității amplificării preocupărilor în acest domeniu a condus la transformarea acestui Oficiu în **Institutul de Cercetări și Experimentație Forestieră – ICEF (Jurnalul Consiliului de Miniștri nr. 561 din **16 mai 1933**, publicat în **Monitorul Oficial nr. 115 din 22 mai 1933**). De remarcat că în eforturile depuse de M. Drăcea pentru înființarea acestui institut, un sprijin substanțial a fost acordat de Gheorghe Ionescu-Șișești – personalitate de excepție a agriculturii românești.**

Printre membri fondatori ai acestui institut amintim pe M. Drăcea, V.N. Stinghe, C. Chiriță, C.C. Georgescu, Gr. Eliescu, I. Popescu – Zeletin, N. Rucăreanu, T. Bălănică, G. Toma, S. Pașcovschi, iar primul director a fost numit Marin Drăcea.

Referitor la programul imediat al ICEF, prof. M. Drăcea arata (1936):

"Un local propriu,

personal suficient, perfect pregătit din toate punctele de vedere, pentru activitatea de cercetare,

înzestrarea laboratoarelor și oficiilor,

dotarea institutului cu ocoale silvice experimentale și stațiuni regionale pe întregul cuprins al țării,

constituie punctele esențiale ale programului nostru de lucru pentru viitorul apropiat".

Caracteristic pentru cercetarea științifică din perioada 1933-1947 este conlucrarea cu învățământul superior silvic și folosirea în comun a personalului cu pregătire superioară și a bazei materiale aferente, fapt ce se va perpetua – cu intensități variate – până în prezent.

Conținutul activității de cercetare a fost axat pe necesitatea adaptării la specificul pădurilor noastre a rezultatelor cercetărilor științifice efectuate în străinătate, adăugând treptat noi contribuții rezultate din cercetări proprii.

Dintre realizările mai importante ale cercetărilor întreprinse în Institutul de Cercetări și Experimentație Forestieră, în perioada 1933-1947, se pot menționa:

- ▶ stabilirea arealelor speciilor de cvercinee, fagului și pinului;**
- ▶ sistematica taxonomică a cvercineelor, pinilor, frasinilor, plopilor și arinilor;**
- ▶ distribuția geografică a pădurilor din anumite zone ale țării (Vrancea, șesurile înalte ale Olteniei, câmpia din sudul țării);**

▶ **identificarea și caracterizarea unor tipuri genetice de sol (cele de pe nisipurile din sudul Moldovei și Olteniei, solurile de pădure cu degradare morfogenetică etc.);**

▶ **identificarea unor boli și dăunători ai speciilor forestiere;**

▶ **domeniul silvotehnicii:**

- **adaptarea tratamentului tăierilor în ochiuri la specificul regenerării pădurilor de stejar;**

- **stabilirea metodelor de analiză a calității semințelor unor specii forestiere,**

- **instalarea – începând cu anul 1940 – a unor culturi experimentale de molid și de pin de diferite proveniențe;**

- **stabilirea tehnologiilor de împădurire în terenurile din stepa Dobrogei;**

- **stabilirea tehnologiilor de creare a perdelelor forestiere de protecție a câmpului.**

► **domeniul biometriei forestiere:**

- **elaborarea tabelelor de cubaj și a coeficienților de formă pentru salcâmul din Oltenia și molidul din Masivul Călimani;**

- **instalarea a 32 de suprafețe experimentale permanente, care au stat la baza elaborării viitoarelor tabele de producție;**

► **domeniul ocrotirii patrimoniului natural forestier:**

- **identificarea și declararea unui număr de 59 de rezervații științifice amplasate în diferite formații forestiere;**

După cel de al doilea război mondial, în procesul de dezvoltare a științelor silvice din țara noastră au intervenit profunde transformări, accentuate mai târziu prin actul trecerii tuturor pădurilor în patrimoniul statului (1948).

Prin apariția Legii nr.173 din anul 1947, s-a dat institutului o nou fundament juridic, ca institut național unic pentru probleme forestiere.

Activitatea de cercetare a fost orientată spre aprofundarea cunoașterii cadrului natural al silviculturii noastre, spre elaborarea de metode și tehnologii care să ajute activitatea unităților silvice din producție la realizarea obiectivelor de dezvoltare a economiei forestiere .

În perioada anilor 1948 – 1969 au fost , astfel:

- armonizate creația științifică a două generații distincte de cercetători: cea a membrilor fondatori ai institutului, care au atins maturitatea creativității și cea a tinerilor cercetători pregătiți să dezvolte și să ducă mai departe realizările științifice de până atunci;

- înregistrate remarcabile progrese în domeniile silvobiologie, silvotehnică, protecția pădurilor, biometrie forestieră, amenajament, biologia vânatului și exploatarea forestieră ;

Au fost elaborate numeroase lucrări științifice originale de mare valoare practică în baza cărora au fost întocmite instrucțiuni și norme tehnice de cea mai mare importanță pentru consolidarea silviculturii în România.

Anul 1948 marchează începutul elaborării unui sistem românesc de amenajare unitară a pădurilor, precum și declanșarea la nivel național – în baza acestuia – a activității practice.

Astfel, sistemul conturat inițial prin instrucțiunile din 1948, 1949, 1951 și 1953, a fost dezvoltat și ameliorat continuu prin instrucțiunile și normele tehnice ulterioare (1959, 1969, 1980, 1986 și 2000), avându-se în vedere – de fiecare dată – experiența acumulată, valorificarea rezultatelor cercetării și dezvoltării tehnologice și noutățile apărute pe plan internațional.

Sub raport practic, până în anul 1956 toate pădurile țării au fost parcurse cu lucrări de amenajare, lucrările de revizuire desfășurându-se apoi cu regularitate, din 10 în 10 ani, pe ocoale silvice și unități de producție, ajungându-se ca în prezent să fie în curs de realizare cea de-a șaptea revizuire a amenajamentelor silvice.

Un moment de referință pentru cercetarea științifică forestieră îl constituie înființarea – în noiembrie 1969 – a Academiei de Științe Agricole și Silvice (A.S.A.S.), a cărei principală misiune era concentrarea forțelor de creație științifică care să coordoneze activitatea de cercetare de pe întreg cuprinsul țării și de valorificare eficientă a rezultatelor obținute în domeniu agricol și silvic.

Din acel an și până în prezent activitatea de cercetare și dezvoltare tehnologică din domeniul silviculturii s-a desfășurat sub coordonarea științifică a ASAS.

În concordanță cu statutul aprobat de Adunarea Generală, Secției de silvicultură i-a revenit , până în 1990, 7 locuri (1 MO, 2 MT, 4 MC) ocupate – prin alegeri – de mari personalități din cercetarea silvică și învățământul universitar forestier.

Începând cu deceniul al nouălea al secolului XX, cercetările din silvicultură sunt reorientate în sensul unei armonioase îmbinări a concepției naturalistice (ecologice) cu cea economică, acordându-se importanță speciilor autohtone valoroase, în special a stejarilor și fagului, regenerării naturale a arboretelor, combaterii biologice și integrate a bolilor și dăunătorilor, funcțiilor de protecție exercitate de păduri.

După anul 1990, ICAS – inclus în structura Regiei Naționale a Pădurilor Romsilva – și-a intensificat și dezvoltat activitatea:

- atât prin abordarea aspectelor de cercetare aplicativă specifică practicii silvice românești recent racordate la economia de piață;**
- cât și prin participarea, alături de alte institutii de cercetare din țările europene, la programe și rețele de cercetare internaționale, europene, regionale.**

Domeniile nou abordate în acest context se referă la monitoringul forestier, inventarierea pădurilor, dendrocronologie și dendroclimatologie, cercetări trans și interdisciplinare pe termen lung.

Au fost astfel, inițiate și dezvoltate cercetări în rețele de monitorizare integrată și de cercetare ecologică pe termen lung a stării ecosistemelor forestiere aflate sub acțiunea schimbărilor climatice și a altor factori de risc.

O realizare științifică remarcabilă o constituie modelele dendrometrice, matematico- auxologice concretizate, în principal, în tabelele de producție pentru arborete și de cubaj pentru arbori.

Elaborate într-o versiune nouă, modernă, acestea au în vedere un număr mai mare de specii și au capacitatea să surprindă efectul intensității lucrărilor de îngrijire (rărituri) asupra caracteristicilor dendrometrice ale arboretelor (Giurgiu et al.,2004).

De o deosebită rezonanță națională se bucură, de asemenea, și realizările privind:

- elaborarea de modele specifice de evaluare a stocului de carbon în biomasa forestieră;**
- crearea rețelei naționale de serii dendrocronologice pentru stejar, gorun și principalele specii de rășinoase, care au stat la baza reconstituirii climatului pe perioade lungi;**
- elaborarea unor metode noi, performante, bazate pe combatere integrată a bolilor și dăunătorilor pădurilor, pe aplicarea unor măsuri silviculturale adecvate și pe utilizarea unor preparate biologice cu impact redus asupra mediului.**

În anul 2015, prin HG nr. 318, Institutul de Cercetări și Amenajări Sivice (ICAS) a fost reorganizat – ca institut național de cercetare-dezvoltare aflat în coordonarea Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică și Inovare (ANCSI) din cadrul Ministerul Educației și Cercetării Științifice și în coordonarea științifică a Academiei de Științe Agricole și Silvicultură "Gheorghe Ionescu-Șișești" – primind denumirea de Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare în Silvicultură (INCDS) „Marin Drăcea”.

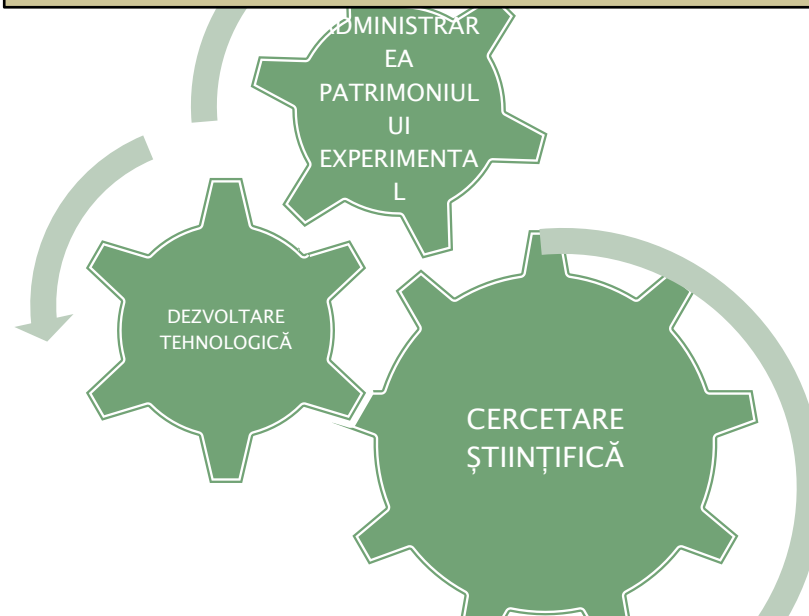
Obiectivul fundamental al noului institut are în vedere asigurarea – pe baze științifice – creșterii capacității, calității și complexității cercetării științifice și dezvoltării tehnologice în silvicultură pentru o gestionare durabilă a pădurilor în contextul modificărilor socio – economice și de mediu la nivel național, european și internațional.

MINISTERUL CERCETĂRII
ȘI INOVĂRII

MINISTERUL
APELOR ȘI
PĂDURILOR

ACADEMIA DE
ȘTIINȚE AGRICOLE
ȘI SILVICE
*"Gheorghe Ionescu
Șișești"*

INSTITUTUL NAȚIONAL DE
CERCETARE -DEZVOLTARE ÎN
SILVICULTURĂ *"Marin Drăcea"*



DEPARTAMENTE, SERVICII, SECȚII, LABORATOARE, BAZE EXPERIMENT.

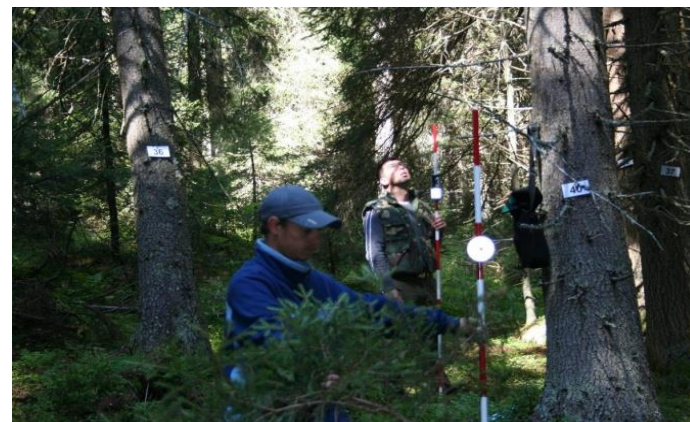
Activități

Cercetarea științifică

- E1 - Dendrometrie, amenajarea pădurilor și monitorizarea forestieră
- E2 - Ecologie forestieră
- E3 - Genetică forestieră
- E4 - Managementul resurselor cinegetice și salmonicole
- E5 - Silvotehnică și reconstrucție ecologică
- E6 - Protecția pădurilor
- E7 - Geomatică forestieră

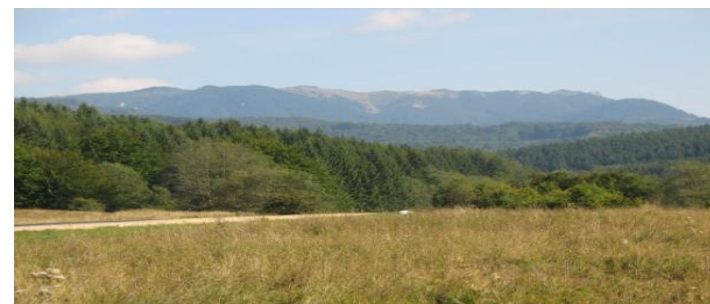


- Administrarea patrimoniului forestier experimental
- Baze experimentale - 5 (**48 166 ha**)
 - Arboretumuri - 5 (peste 2300 taxoni),
 - Plantaje - 3 (larice, pin),
 - Pepineire pentru plante forestiere și ornamentale - 7
 - Păstrăvării - 1
 - Stații grafice experimentale: peste 200

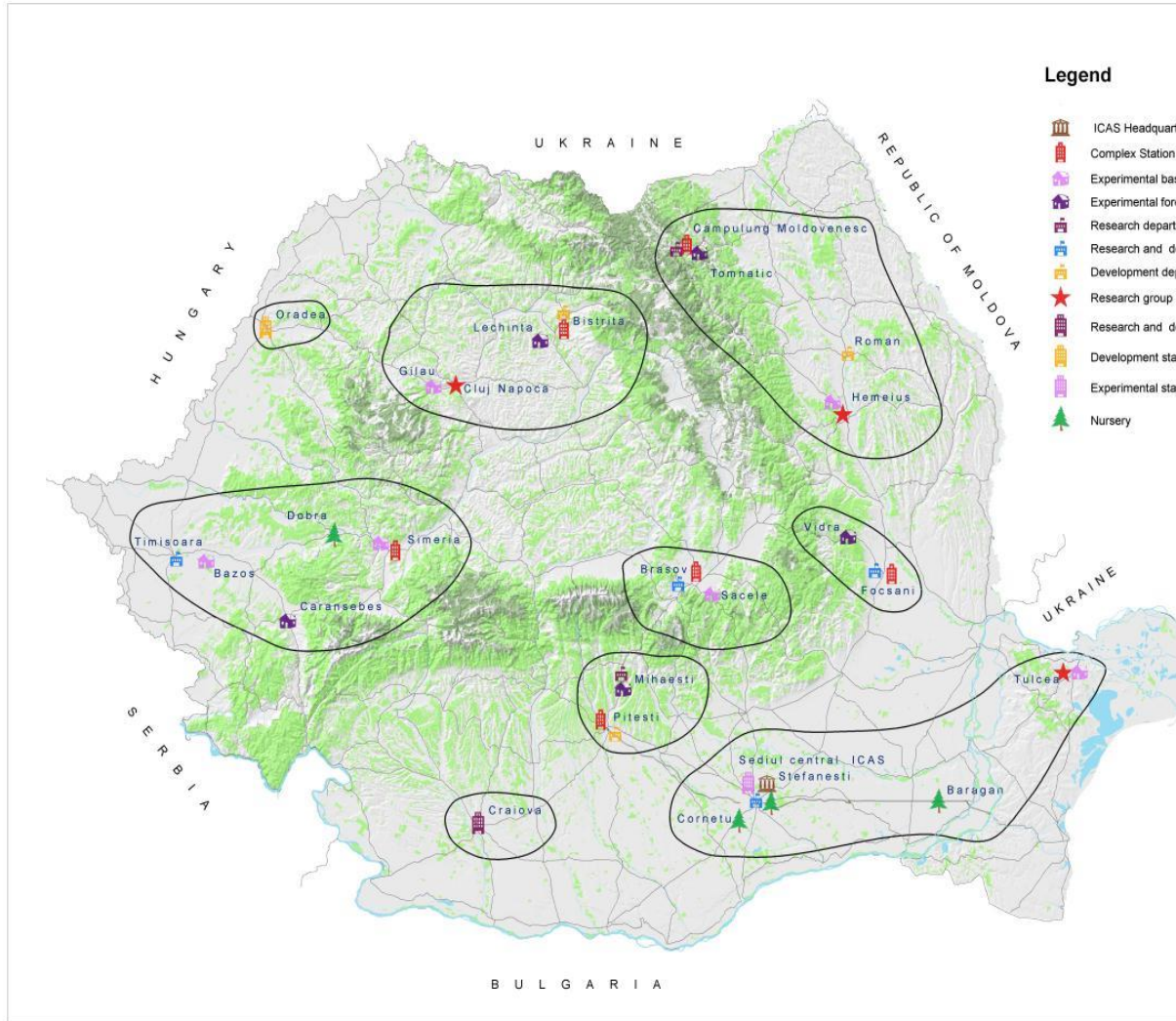


Dezvoltare tehnologică

- Amenajarea pădurilor
- Inventarul Forestier Național
- Amenajarea bazinelor hidrografice torențiale
- Reabilitarea terenurilor degradate
- Proiectarea perdelelor forestiere



Subunitățile teritoriale ale INCDS



Distribuția spațială a urmărit:

- atingerea multi- și inter- disciplinarității în C&D
- integrarea activității de C&D, producție și experimentare ;
- localizarea stațiilor conform priorităților, resurselor umane și materiale prezente ;
- distribuirea optimă d. p.v. economic și financiar;
- acordarea de responsabilități administrative și financiare mai mari la nivel local.

Resurse umane – total personal: 814, din care:

cercetare: 189

dezvoltare tehnologică: 330

amenajarea pădurilor: 236

IFN: 81

Alte activități de dezvoltare: 13

baze experimentale: 295

Surse de finanțare :

Planul Național de Cercetare - Dezvoltare 2015 - 2020

Programul Operațional Competitivitate (POC) 2014 – 2020

Programul Operațional Infrastructura Mare (POIM) 2014 -2020

Programul Operațional Regional (POR) 2014 - 2020

Programul Nucleu

Programul de Cercetare finanțat de R.N.P., M.M.; M.A.P

Programul LIFE+ al Uniunii Europene

Programul H2020 al Comisiei Europene

EEA & Norway Grants 2014 – 2021

Granturile pentru tineri cercetători

Alte surse: proiecte finanțate de diverși beneficiari

RECUNOAȘTERI PROFESIONALE

La nivel național : INCDS

▼ **A fost acreditat de către ANCSI ca Centru de Excelență în Silvobiologie și Management Forestier (2000) și ca instituție componentă a Sistemului Național de Cercetare-Dezvoltare (din 2008)**

▼ **De asemenea, este acreditat pentru:**

- **elaborarea de studii de impact - protecția mediului;**
- **rapoarte de mediu, planuri de amenajare a pădurilor,**
- **proiecte pentru corectarea torenților, proiectare de drumuri forestiere;**
- **studii economice și tehnice privind reconstrucția ecologică; măsurători cadastrale și fotogrammetrice;**
- **conservarea și testarea calității semințelor forestiere; testarea pesticidelor omologare în silvicultură.**

▼ **Sistemul de Management al Calității este în concordanță cu standardul ISO 9001 (United Registrar of Systems-URS, 2011), iar cel de Management al sistemelor de mediu cu ISO 14001 (All Cert Systems, 2015).**

RECUNOAȘTERI PROFESIONALE : nivel internațional :

INCDS este membru cu drepturi depline sau colaborator al unor instituții internaționale prestigioase, sau a unor rețele de cercetare, cum ar fi:

- **IUFRO** (International Union of Forest Research Organization).
- **EFI** (European Forest Institute).
- **ICP-Forests**, ca Centru Focal National.
- **IL(S)TER** (International Long Term Social and Ecological Research), **LTER-Europe**
- **ISTA** (International Seed Testing Association).
- **EUFORGEN** – European Forest Genetic Resources Programe, ca Centru Focal National.
- **EARSeL** (European Association of Remote Sensing Laboratories).
- **IPGRI** (International Plant Genetic Resources Institute)
- **FTP** (Forest –Based Sector Technology Platform) etc.

INCDS este un partener eficient și activ în domeniul silvic în proiecte internaționale finanțate de Comisia Europeană în cadrul programelor: **LIFE+, **FP7**, **COST**, **H2020**.**

REZULTATE RELEVANTE (I)

- **Planuri de gestionare durabilă a pădurilor (amenajamentele silvice) în sistem GIS:**
- **Procedee și modele perfecționate de evaluare, prognoză, reglementare a procesului de producție, exploatare și de utilizare a resurselor forestiere pentru:**
 - ✓ asigurarea continuă a unui management durabil al pădurilor
 - ✓ asigurarea stabilității și funcționalității a ecosistemelor forestiere
- **Soluții optime și tehnologii noi, specifice :**
 - ✓ reconstrucției ecologice a terenurilor forestiere
 - ✓ împăduririi terenurilor degradate inapte pentru agricultură
 - ✓ realizării sistemului național de perdele forestiere de protecție a câmpului și a căilor de comunicație

Măsuri de atenuare a schimbărilor climatice și de adaptare a pădurilor la acțiunea acestora

REZULTATE RELEVANTE (II)

- **Măsuri de gospodărire și tehnologii de exploatare elaborate pe baze ecologice creând premisele:**
 - obținerii unor produse forestiere durabile provenite din păduri certificate
 - evaluării potențialului forestier în sensul dezvoltării economice și îmbunătățirii calității vieții oamenilor
- **Rețele de monitorizare integrată, pe termen lung, a stării ecosistemelor forestiere** aflate sub acțiunea schimbărilor climatice și a altor factori de risc
- **Rapoarte anuale naționale și internaționale privind starea pădurilor și starea mediului din România,** bazate pe monitorizarea resurselor forestiere și a stării de sănătate a pădurilor
- **Modele dendrometrice, matematico-auxologice și tabele de producție pentru arborete** capabile să surprindă efectul intensității lucrărilor de îngrijire (rărituri) asupra caracteristicilor dendrometrice ale arboretelor

REZULTATE RELEVANTE (III)

- **Studii și baze de date privind diversitatea și vulnerabilitatea genetică a speciilor forestiere, inclusiv caracterul adaptativ al acestora**
- **Materiale forestiere de reproducere** (semințe, puieți, butași) **genetic ameliorate și cu valoare biologică ridicată, pentru principalele specii de arbori**
- **Cataloagele naționale**, ale materialelor de bază pentru producerea materialelor forestiere de reproducere și al resurselor genetice forestiere
- **Metode și tehnologii noi, îmbunătățite, bazate pe:**
 - combatere integrată a bolilor și dăunătorilor pădurilor
 - aplicarea unor măsuri silviculturale adecvate
 - utilizarea unor preparate biologice cu impact redus asupra mediului

REZULTATE RELEVANTE (IV)

- **Planuri de management pentru fondurile cinegetice și salmonicole**
- **Cunoștințe, tehnologie și competențe de cercetare – dezvoltare și inovare:**
 - ✓ stimularea transferului de cunoștințe și tehnologie între organizațiile de cercetare – dezvoltare în silvicultură și unitățile de administrare a pădurilor
 - ✓ accesul, la finanțare în cercetare, dezvoltare și inovare (CDI) , a unităților de administrare a pădurilor prin parteneriate în cercetare;
- **Studii și proiecte de rețele regionale de perdele forestiere de protecție a culturilor agricole și a căilor de comunicație**
- **Ghiduri de bune practici pentru gestionarea durabilă a pădurilor**

APORTUL CERCETĂRII PENTRU GESTIONAREA DURABILĂ A PĂDURILOR ROMÂNIEI (I)

➤ **Evaluarea funcțiilor și serviciilor ecosistemice oferite de păduri și contribuția acestora la bunăstarea umană;**

➤ **Perfecționarea și dezvoltarea procedeelelor și modelelor de:**

- ✓ reglementare a procesului de producție
- ✓ evaluare și prognoză a resurselor forestiere
- ✓ exploatare și utilizare a resurselor

➤ **Analiza, evaluarea și cercetarea/monitorizarea inter- și multidisciplinară, pe termen lung, a stării ecosistemelor forestiere, a biodiversității și serviciilor ecosistemice**

➤ **Evaluarea diversității genetice:**

- ✓ creșterii adaptabilității speciilor la schimbările climatice
- ✓ reducerii izolării genetice
- ✓ conservării populațiilor de interes cinegetic

➤ **Optimizarea măsurilor de gospodărire și a tehnologiilor de regenerare și exploatare, elaborate pe baze ecologice**

APORTUL CERCETĂRII PENTRU GESTIONAREA DURABILĂ A PĂDURILOR ROMÂNIEI (II)

- **Elaborarea de soluții optime și tehnologii specifice:**
 - ✓ reconstrucției ecologice a terenurilor forestiere
 - ✓ amenajării bazinelor hidrografice torențiale
 - ✓ împăduririi terenurilor degradate, inapte pentru agricultură
 - ✓ realizării sistemului național de perdele forestiere de protecție a câmpului și a căilor de comunicație
- **Optimizarea diferitor funcții ale pădurii în scopul satisfacerii cererii și asigurării serviciilor ecosistemice vitale**
- **Creșterea rolului pădurilor în contextul schimbărilor climatice**

OPORTUNITĂȚI/PROVOCĂRI PENTRU VIITOR (I)

- **Dobândirea de cunoștințe noi privind:**
 - ✓ adaptarea continuă a pădurilor la schimbările climatice
 - ✓ reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră
 - ✓ conservarea și reducerea pierderii biodiversității
 - ✓ evaluarea biodiversității și a serviciilor ecosistemice
- **Creșterea competitivității pieței produselor și serviciilor oferite de pădure și a rolului acestora în bunăstarea vieții oamenilor**
- **Reașezarea silviculturii românești pe noi și solide baze științifice**, reducând decalajul actual, încă existent, dintre rezultatele cercetării științifice și practica silvică
- **Regândirea sistemului de norme tehnice pentru silvicultură**, atribuindu-le calitatea de **acte normative juridice**, însoțite de **proceduri administrative (ghiduri de bune practici)**, lucrări coordonate sub raport științific
- **Creșterea eficienței și competitivității cercetării silvice românești pe plan național și internațional**

OPORTUNITĂȚI/PROVOCĂRI PENTRU VIITOR (II)

- **Concentrarea unei părți importante a activităților de cercetare în domenii cu relevanță publică**
- **Valorizarea cercetării prin transfer de cunoștințe**, în consens cu obiectivele tehnice, manageriale și economice prioritare, și cu standardele europene **în gestionarea durabilă a pădurilor**
- **Asigurarea resursei umane, perfecționarea și pregătirea profesională continuă a personalului de cercetare - dezvoltare (training-uri, școli de vară, stagii, schimburi de experiență, etc.)**
- **Atragerea de tineri cercetători, absolvenți ai școlilor doctorale sau postdoctorale de excelență, din țară și străinătate, pentru realizarea de cercetări avansate**
- **Formarea de parteneriate cu universități și centre de cercetare de excelență, din țară și străinătate, pentru promovarea stagiilor bilaterale de pregătire profesională**
- **Afilieră la noi rețele naționale și internaționale de cercetare inter - și transdisciplinare din domeniul științelor mediului și schimbărilor climatice**

- **Informațiile, sintetic prezentate în acest cadru, ne îndreptățesc să afirmăm cu tărie că**
- **cercetarea științifică forestieră – instituționalizată în urmă cu 86 de ani – prin realizările obținute de-a lungul vremii a înregistrat un continuu progres, pregnant accentuat în ultimii 50 de ani și ca efect al asigurării, de către ASAS, a coordonării științifice al unicului institut național de profil**

- ***Astăzi, la aniversarea a 50 de ani de la înființare, **corpul silvic românesc** (în care sunt incluși și membri secției) **urează** acestei instituții fanion al cercetării științifice agricole și silvice din România***

EXISTENȚĂ PERENĂ

și o

***SPORIRE CONTINUĂ A PRESTIGIULUI
NAȚIONAL ȘI INTERNAȚIONAL***

**Vă mulțumim
pentru atenția
acordată !**

